nattvakan

Årgång 34 ● nr 1 - 2022

Nattvakan

utges av Hudiksvallregionens fågelklubb (HFK). Tidningen utkommer med två nummer årligen och erhålles av samtliga medlemmar i HFK. Årsavgiften för medlemsskap är för närvarande 150 kronor och insättes på pg. 88 94 30-5.

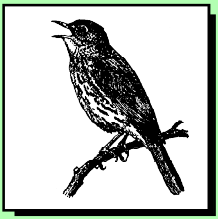

Hudiksvallsregionens fågelklubb

är lokalklubb till Gävleborgs Läns Ornitologiska Förening (GLOF). Medlemsskap i HFK är dock oberoende av medlemsskap i GLOF. HFK:s verksamhetsområde utgörs av Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner.

Lokalklubben har till syfte att *samla och stimulera intresset för fågelfaunan och skyddet* av *fågelmiljön i Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner. Dessutom skall föreningen verka för att sprida kunskap i fågelfrågor genom kursvesamhet och exkursioner. Föreningen skall vara ett forum där medlemmarna inspirerar och informerar varandra. En viktig uppgift för föreningen* är *att vara drivande i vissa frågor med anknytning till fågelskydd.*

Styrelse

Ordförande: Kjell Johansson, Kolarevägen 7

825 30 Iggesund Tel. 070-239 75 10

Sekreterare: Karin Svensson, Blockvägen 16 F

824 34 Hudiksvall, Tel. 070-513 48 66

Kassör: Lars-Göran Lindström, Slåttervägen 13

824 40 Hudiksvall, Tel. 070-629 15 24

Övrig ledamot: Simon Fransson Poppovägen 3

825 30 Iggesund, Tel. 070-661 80 11

Övrig ledamot: Bo Fagerström, 1:a Parkgatan 11 E

824 43 Hudiksvall, Tel. 070-641 05 32

Suppleant: Stefan Pierrou, Västerrå 65

824 92 Hudiksvall, Tel. 070-345 02 98

Följ med HFK på exkursion

Hudiksvallsregionens fågelklubb har ett digert utflyktsprogram under alla årstider.

Tryckt av:
ÅTTA.45 TRYCKERI

Under första halva av november sågs tallbitar på ett flertal platser runt om i Hälsingland men nu i slutet av samma månad verkar invasionen ebbat ut något. Foto: Lars G Lindström, Hölick den 5/11 2021.

INNEHÅLL NR 1 - 2022

Tajgablåstjärtar och nordsångare 4
Lars G Lindström

Tornseglare 10
Lars G Lindström

Korsnäbbar 14
Lars G Lindström

Stenöorn 18
Christer Astby, Lars G Lindström

Intressanta observationer 22

Kungsfågel 24
Christer Astby, Lars G Lindström

Blandade bilder från medlemmar 25

Program 26

Rubinnäktergal 27
Lars G Lindström

Foto på framsidan. Kustpipare, Stenöorn september 2021
Foto: Lars G Lindström.

Foto på sista sidan. Fjällvråk, Björsbo, Norrdellen
Foto: Malte Gallon.

Tajgablåstjärtar och nordsångare

I början av juni började rapporter komma om sjungande tajgablåstjärtar på ett flertal ställen i Norbotten. Eftersom vi har en sommarstuga i Båtskärsnäs, mellan Kalix och Haparanda, började tanken att ett besök på någon av de platser där det satt tajgablåstjärtar och sjöng vore häftigt.

Text och Foto: Lars G Lindström

Söndagen den 17/6 beslöt vi (min fru Britt och jag), kanske mest jag, att vi skulle ta en tur till en av de lokaler där fågeln hörts sjunga, Soursapakka naturreservat, mellan Tärendö och Pajala, där en gammal och två 2k-fåglar (födda året innan) hörts sjunga i knappt två veckor.

Vi startade på eftermiddagen från Båtskärsnäs och första stoppet blev middag i Överkalix. Därefter åkte vi över Kalixälven och fortsatte på den nordöstra sidan. En mycket vacker väg då man åker alldeles intill älven hela tiden. Därefter stannade vi vid Jockfallet 15 km norr om polcirkeln där

Kalixälvens enda laxtrappa finns. Det passerar 5 000 till 13 000 laxar per år genom trappan. Medeltalet ligger ungefär på 8 000. Vattenfallet mäter nio meter och kan beskådas från bron som är nästan direkt ovanför vattenfallet, och bjuder på ett magnifikt skådespel. Då Kalixälven är en av Sveriges sista oreglerade älvar varierar vattenståndet med cirka fem meter beroende på årstid.

Därefter fortsatte vi på älvens sydvästra sida till Tärendö där byns stolthet Charlotte Kalla står staty. Inte alla som blir hedrad med en staty redan när man lever.

Vid Tärendö finns en av de få och världens näst största flodbifurkation efter Casiquiarefloden i Venezuela som avleder vatten från floden Orinoco till Amazonflodens biflod Rio Negro.

En flodbifurkation är enkelt beskrivet en älv som leder vatten från ett vattendrag till ett annat.

Vid Junosuando delar sig Torneälven i två grenar. En gren fortsätter heta Torneälven och den andra grenen med namnet Tärendöälven, som är 52 kilometer lång, mynnar i Kalixälven vid Tärendö. I medeltal går drygt hälften av vattenföringen ovanför förgreningen till Tärendöälven och sedan till Kalixälven.

Tärendöälven innan den rinner in i Kalixälven.

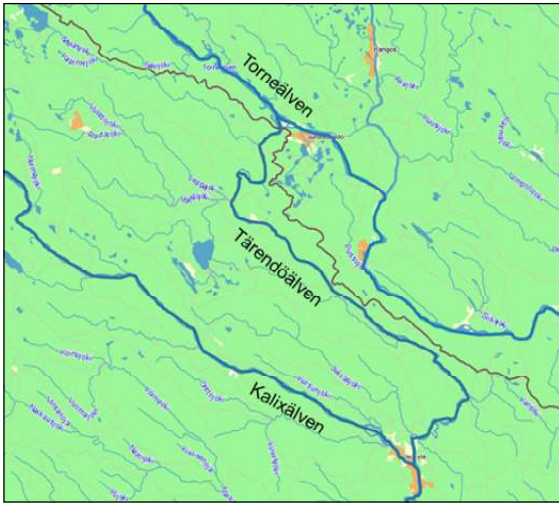

Sjöbifurkationer, det vill säga där en sjö har utlopp genom två olika dalar, förekommer både i bergsområden och på slättland.

Sjön Råstojaure (Rostujávri), cirka sex mil norr om Torneträsk och tre mil söder om Treriksröset, har två utlopp, Råstätno (Rostueatnu) i öster, som är biflöde till Torneälvens biflöde Lainioälven som senare hamnar i Bottenviken, och Råstaelva i nordväst i Norge, som är biflöde till Målselvvassdraget och som mynnar i Atlanten. I medeltal räknas cirka 55 procent av vattenföringen från sjön avrinna genom utloppet mot Norge.

En annan känd sjöbifurkation är Koltajaure (nordsamiska Golddajávri), huvudsakligen belägen i Norge, i vilken Treriksröset ligger, som har två utlopp, till Bottenhavet och till Norska havet.

Efter att ha passerat Tärendö svängde vi av österut och cirka tre mil senare tog vi av efter en två mil lång grusväg innan vi var framme vid Soursapakka naturreservat.

Klockan var då nästan sju på kvällen, ingen idealisk tid att få höra tajgasångare sjunga eftersom de är mest aktiva med sin sång mellan klockan två och sex på morgonen.

En fin stig ledde oss upp för berget och efter cirka 400 meter hördes två strofer av en tajgasångares sång. Trots intensivt lysnande hördes den inte mera och det var omöjligt att hitta och få syn på fågeln.

Vi fortsatte upp till toppen av berget och stod och beundrade den fina utsikten över de norrländska skogarna en bra stund innan vi beslöt att vi skulle gå tillbaka efter stigen. Precis när vi började gå hörde jag en tajgablåstärt sjunga på ganska långt avstånd. Den närmade sig under intensivt sjungande och efter att ha spanat av ett antal grantoppar hittade jag fågeln sittande högst upp i en gammal gran. Jag smög mig närmare och gjorde samtidigt kameran redo. Tyvärr var det riktigt grålmulet och då vill motivet bli alldeles för mörkt vilket också blev fallet denna gång. Men det blev i alla fall några bilder på den exotiska fågeln innan den flög iväg flera hundra meter bort. Nu var vi nöjda och ganska leds på alla myggen så det bar av till bilen.

Häckningsmiljö för tajgablåstjärt.

På vägen hem åkte vi via Pajala och följde Torneälven ned mot kusten. Efter en punktering och däcksbyte var vi tillbaka till stugan vid midnatt.

Tajgablåstjärten häckar från Finland österut genom Ryssland till Japan. Idag anses den även vara en mycket sällsynt men etablerad svensk häckfågel i norra Norrlands inland. Vintertid flyttar den huvudsakligen till Sydostasien. Den häckar helst i kuperad terräng i fuktig och mossrik granskog med inslag av björk.

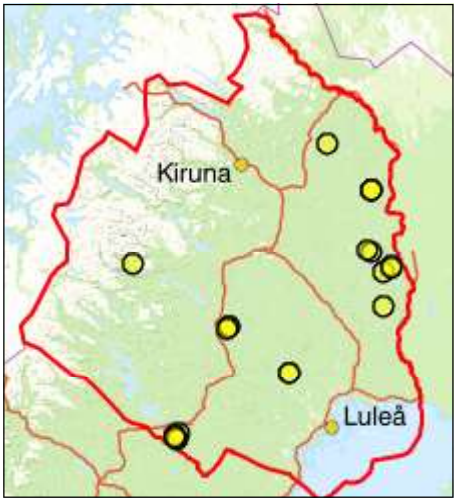

Fynd av sjungande hanar av tajgablåstjärt i Norrbotten 2021.

Tajgablåstjärten var länge en omöjlig dröm för svenska fågelskådare, blåstjärten, skönheten från det avlägsna Sibirien.

Sveriges mest berömde fågelexpert genom tiderna, Erik Rosenberg, skrev högtidligt i sin bok ”Fåglar i Sverige” på 1950-talet: ”Ornitologer, när i vandren i lavskrikans, tallbitens och videsparvens skogar, lyssnen då ock efter den sibiriska taigans Fågel Blå!”.

Han tänkte att det kanske ändå kunde sitta någon osedd blåstjärt och sjunga nånstans. Skogarna i nordligaste Sverige är ju stora och inte lika hårdbevakade av fågelintresserade, så varför inte.

Det dröjde. Och dröjde. Men till sist hände det. Första fyndet i Sverige var en 1k-fågel som sågs mellan den 27 och 29 december 1965 i Vallåkra i Landskrona i Skåne. Sommaren 1996 gjordes det första fyndet av häckande tajgablåstjärt i Sverige. Sex individer, varav en hona befann sig då i Naakajärvi ekopark i Pajala kommun i Norrbotten (jag och den övriga familjen åkte en kväll från Kiruna och fick se och höra en av de sjungande hanarna mitt i den ljusa norrländska natten). Idag har

Kiruna nya stadshus.

långt över hundra fynd av tajgablåstjärt gjorts i Sverige och observationer i Sverige av tajgablåstjärt har ökat från slutet av 1980-talet.

I år hittades bara i Norrbotten drygt 20 sjungande hanar och som mest sex stycken i samma område. I Finland rapporterades 1 100 sjungande hanar, vilket är det högsta antalet hittills.

Nordsångare

Den sista juni tog jag bussen från Båtskärsnäs till Kiruna. Född och uppvuxen i gruvstaden ville jag se hur mycket staden förändrats sedan de satte igång med den stora flytten på grund av gruvbrytningen.

Efter att ha installerat mig på vandrarhemmet ”Yellow House”, kan rekommenderas, tog jag en promenad genom stan till det nya centrum. Det såg inge roligt ut där förut stadshuset stått och lika tråkigt var det att se alla gamla trähus i Bolagsområdet som var rivna, bland annat det anrika Bolagshotellet och den ståtliga disponentvillan,

eller flyttats. Det nya centrumet ligger cirka tre kilometer från det gamla och där var byggnationerna i full gång. Det nya stadshuset var redan färdigt och några andra byggnader likaså. Från det gamla centrumet hade man fin utsikt över fjällvärlden och även Kebnekaise kunde ses medan utsikten från det nya enbart består av skog och myrmarker. Tråkigt kan man tycka.

Dagen efter tog jag bussen till Björkliden och vandrade därefter rallarvägen mot Abisko. Rallarvägen är en 55 km lång vandringsled från Abisko Östra till Rombaksbotn i Norge. Leden följer den materialväg som anlades i slutet av 1800-talet för att transportera material vid bygget av järnvägen mellan Kiruna och Narvik. Det slog mig också när jag tittade upp mot Gohpascorru att för femtio år bröt jag benet på det berget när vi hade friluftsdag på Läroverket och jag hade valt utförsåkning. Den första och sista gången som jag åkt utför men det var roligt så länge det varade.

Vid nouljatunnelns västra ände hade ett par nordsångare hörts sjunga i knappt två veckor och det blev det första stoppet. Då jag kom fram mötte jag två andra fågelskådare men de hade inte hört någon nordsångare. Efter att ha vänta i en halvtimme hörde jag de första stroferna från fågeln som sedan sporadiskt sjöng under de närmaste två timmarna. Den var otroligt rörlig och flög omkring i den täta fjällbjörkskogen ofta högst upp i björkarna. Med andra ord var den inte lätt att följa och ännu svårare att få på bild, men några hyfsade blev det dock av den långväga gästen.

Nordsångaren förekommer från nordligaste Europa och österut genom Ryssland till Japan samt i Alaska. I Sverige har den sin västligaste utpost. Totalantalet häckande par i Sverige är svårbedömt men beräkningar gör gällande att det sannolikt häckar cirka 100 par årligen. Den är genomgående flyttfågel och hela beståndet övervintrar i

Sydostasien. Populationen som häckar i Skandinavien har därmed en av de längsta flyttsträckorna av alla sångare. Den anländer normalt till oss under andra hälften av juni (tidigaste fynddatum 31/5) och är den art som återkommer senast av alla. I Sverige har arten i regel anträffats i fjällbjörkskog med rik undervegetation och närhet till vattendrag.

Arten sågs första gången 1881 i Karesuando och under 1940- och 1950-talen fanns en liten fast stam i Abisko-området. Under den senaste 20-årsperioden har nordsångaren framför allt rapporterats från fjälldalarna runt Ammarnäs och Tärnaby i Lycksele lappmark samt återigen från Abiskoområdet. Anhopningen av fynd till dessa områden kan med stor säkerhet förklaras av en högre ornitologisk aktivitet i dessa marker jämfört med fjällen i övrigt.

Jag hörde dessutom en till sjungande hane och på ett av ställena jagade hanen flera gånger en fågel som rimligtvis bör ha varit en hona. Så två säkra revir med minst en hona fanns det.

Efter fika fortsatte jag den knappt en mil långa vandringen till Abisko turiststation. Ett par kilometer innan Abisko passerade jag en rikt blommande fjälläng med bland annat fjällvedel, fjällsippa, fjällviol och svarthö.

Sedan var det bara att vänta på tåget till Luleå och en natt som brandvakt i Norrbottens residentstad för bussen tillbaka till Båtskärsnäs gick först klockan 05.00 nästa morgon och tåget kom till Luleå 23.00. En timme på en parkbänk men myggen vann kampen och sedan blev det promenad runt Luleå i den ljusa sommarnatten.

Fjällsippa

Svarthö

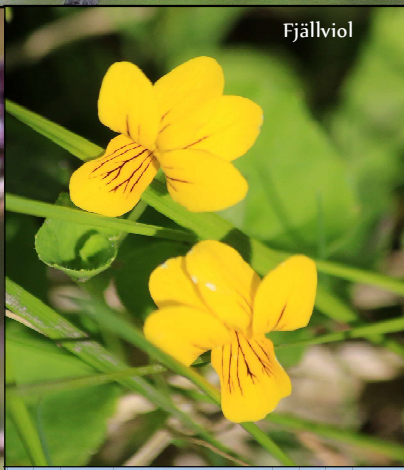
Fjällviol

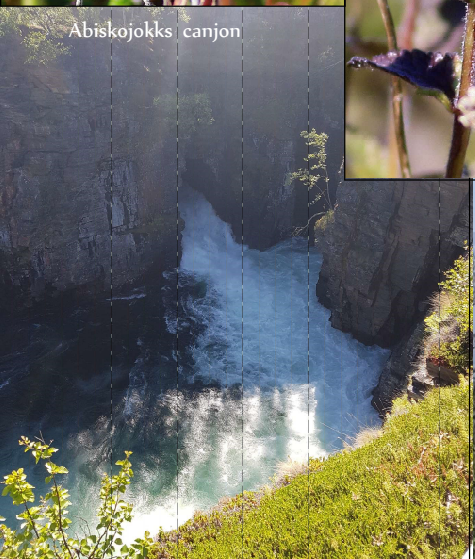
Abiskojokks canjon

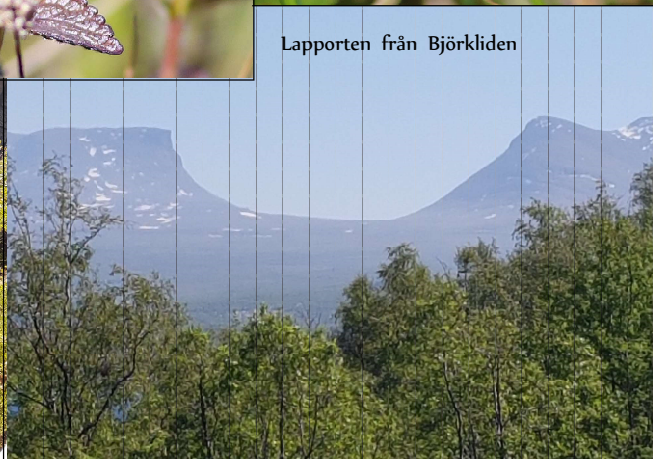
Lapporten från Björkliden

Tornseglare

Tornseglaren är en av de fågelarter som är allra svårast att fotografera. Med sin snabba flykt och riktningsförändringarna är det nästan omöjligt att få några bra bilder men har man tur och rätt förhållande kan det dock ändå lyckas ganska hyfsat.

Text och Foto: Lars G Lindström

En dag i början av juni stod jag vid Lillfjärden intill Glysis. Det blåste en ganska hård vind från sydost. Runt ishockeyhallen flög ett tjugotal tornseglare och födosökte på ganska låg höjd och jag upptäckte snart att när de kom flygande in mot bona, som de hade under taket på hallen, så gjorde motvinden att de ett ögonblick, när de vände upp för att flyga in till boplatserna, nästan stod helt stilla. Det gjorde att det gick att få hyfsat skarpa bilder vilket annars är nästan omöjligt på grund av den höga hastighet som seglarna

har och det därför är svårt att undvika rörelseoskärpa på bilderna.

Tornseglaren är extremt anpassade till ett liv i luften och efter att de ungarna blivit flygga befinner sig många individer i luften från det att de lämnar boet tills de häckar första gången vilket sker efter två till tre år. De uppträder mycket sällan på marken och ofta påstås det att arten inte kan, eller har mycket svårt att lyfta från plant underlag. Detta är emellertid inte fallet för en frisk fågel. Jag hittade själv en tornseglare på marken som inte kunde lyfta men när jag lyfte upp och slängde den uppåt i luften flög den iväg utan några som helst bekymmer. Utanför häckningstiden uppehåller de sig i luften under flera månader ofta utan avbrott. På högsommaren är de sociala fåglarna mycket påfallande i luftrummet över städerna med sina gälla skrik. Vid sina flygmanövrer kan de i störtdykningar uppnå hastigheter på över 200 km/h.

Under häckningen sover paret i boet, men annars tillbringar många fåglar nätterna på runt 3 000 meters höjd

Under ihållande lågtryck händer det att adulta fåglar tvingas stanna kvar i boet upp till en vecka utan föda och faller in i ett dvalliknande som minimerar energiåtgången. Samma sak kan hända med ungarna om föräldrarna väljer att flyga på andra sidan ett lågtryck och vara borta upp till två veckor. Äldre, befjädrade boungar kan då genomgå näringsbrist och hamna i dvala. Då blir alla kroppsfunktioner begränsade till ett minimum. Hjärtslag och andning blir långsammare. Kroppstemperaturen sjunker från normalvärdet som ligger vid ungefär 39 °C efter en tid till knappt över omgivningens temperatur. På detta sätt kan boungarna överleva en till två veckor utan föda

Tiden som tornseglare tillbringar i häckningsområdet och i de sydafrikanska vinterkvarteren utgör tillsammans inte mer än drygt tre månader. Resten av året tas i anspråk av flyttningen. Höstflyttningen sker kort efter att ungarna är utflugna. Tidpunkten för uppbrottet bestäms av längden på dagen och höstflytten påbörjas när dagen underskrider ungefär 17 timmar. På grund av detta flyttar fåglar som häckar längre norrut senare.

Tornseglare håller högre hastighet, det vill säga flyger längre per dag, än någon annan flyttfågel. I genomsnitt flyger de 570 km/dag under hela vårflyttningen till Sverige. Fåglar som flyttar från övervintringsområdena i södra Afrika till häckningsplatserna i Sverige tar ungefär två månader på sig att tillryggalägga sträckan inräknat raster för att vila och äta. Tidigare har forskare uppskattat

att den övre hastigheten för flyttfåglar, oavsett art, är 500 km/dag, men att majoriteten av fåglarna flyttar med avsevärt lägre hastigheter. Nyare studier visar att tornseglarnas hastighet är betydligt högre än för andra arter. Högst är den när seglarna passerar över Sahara och Medelhavet under vårflyttningen. Från södra Afrika till nordligaste Sverige tar det cirka 15 dagar för tornseglarna. Rekordet innehavs av en tornseglare som flög 830 km per dag under en niodagarsperiod.

Häckfågeltaxering av tornseglare har pågått sedan 1975 och den visar att arten tydligt minskat i antal, de senaste 24 åren med cirka 50 procent. Anledningen till minskningen är inte känd men den kan vara att tornseglaren får svårt att hitta boplatser som en följd av ändrad takläggningsteknik – eller av en ökad giftanvändning i Afrika. Sedan 2010 tas tornseglaren upp på Artdatabankens rödlista. Hotnivån har gradvis höjts, från nära hotad till sårbar och nuvarande status starkt hotad. Den svenska populationen uppskattas till cirka 600 000 par.

En rolig episod som jag var med om var när jag jobbade på Iggesundsskolan. En varm dag i början av juni hade jag öppnat fönstren i korridoren utanför ett klassrum. Dörren till korridoren stod öppen men fönstren i klassrummet var stängda. Mitt under en lektion kom en tornseglare flygande in genom fönstret i korridoren, in genom dörren till klassrummet och brakade med hög hastighet in i ett fönster och föll till synes död ned på golvet. Uppståndelsen blev stor bland alla elever och de flesta trodde nog att fågeln var död. Jag lyfte upp den och märkte att den levde och var medvetslös men efter en liten stund började den att kvickna till och vi gick ut med fågeln och när jag slängde den upp i luften flög den iväg som om inget hade hänt. Ett stort jubel utbröt.

Källor

www.forskning.se

Wikipedia

Korsnäbbar

Under hösten har mängder av korsnäbbar uppträtt, främst mindre korsnäbb men även av större korsnäbb har det setts i stora antal och en del bändelkorsnäbb har också observerats även om de sistnämnda arten inte har uppträtt invasionsartat

Text och Foto: Lars G Lindström

I Sverige häckar tre arter av korsnäbb. Den vanligaste är den mindre och den ovanligaste är bändelkorsnäbben som bara häckar fåtaligt i de norra delarna av landet. Både den mindre och den större korsnäbben häckar över stora delar av Sverige.

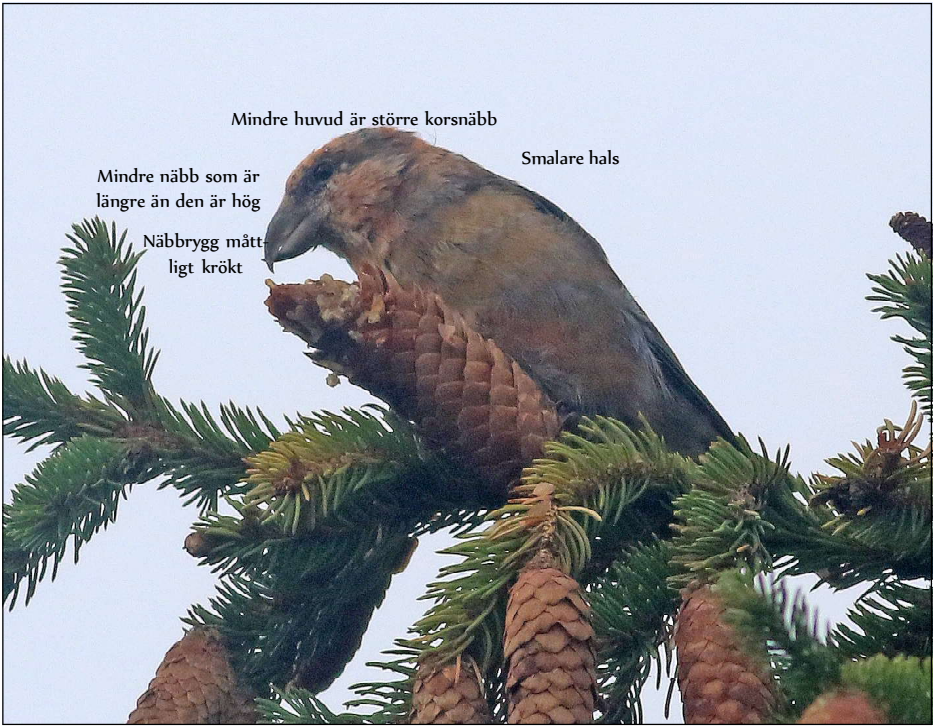

Mindre korsnäbb

Liksom hos de andra korsnäbbarna är näbbhalvornas båda spetsar korsade, vilket är orsaken till släktets namn. De är specialiserade på att äta av kottar och den ovanligt formade näbben är anpassad för att fågeln ska kunna plocka frön från grankotten. Hanen är röd, undersidan ljusare än översidan. Det röda är särskilt distinkt på övergumpen. Honan är grågrön och övergumpen är gröngul. Vissa hanar kan ha en fjäderdräkt som är mer grönaktig och honlik, och på motsvarande sätt förekommer honor med röda fjädrar. Ungfåglarna liknar mest honan.

Korsnäbbarna klänger omkring i träden på ett papegojliknande sätt och påminner för övrigt även till utseendet något om små papegojor. Större och mindre korsnäbben är utomordentligt lika varandra. Den enda detalj som i fält skiljer dessa arter åt är näbben, som hos mindre korsnäbben är smalare och lättare byggd. Mindre korsnäbben är starkt beroende av gran och ses därför mestadels i granskogar.

Mindre korsnäbbens utbredning sammanfaller väsentligen med granens, och fågeln är i mycket hög grad beroende av tillgången på granfrö. Frösättningen hos barrträd är mycket varierande och detta återverkar på mindre korsnäbbens förekomst.

Mindre korsnäbben håller ihop flockvis utom under häckningen, då den etablerar revir, som försvaras med stor hätskhet mot inkräktande artfränder. Parbildningen sker dock medan ännu flockarna är intakta under vintern. Till mindre korsnäbbens alla egenheter hör att den häckar under senvintern, vilken tidpunkt är anpassad till den maximala

tillgången på artens stapelföda, nämligen granfrön.

Större korsnäbb

Den större korsnäbben är kraftigt byggd med korslagd näbbspets. Vingar och stjärt mörka. Hanen i övrigt tegelröd. Näbbens höjd vid basen är nästan lika stor som undernäbbens längd. Honan grönaktig med ljus underdel.

I Sverige är större korsnäbben avsevärt sällsyntare än den mindre arten. Dock är den funnen häckande från Skåne upp till Norrbotten. Större korsnäbben uppvisar starka fluktuationer i häckning och talrikhet på ungefär samma sätt som mindre korsnäbben. Det är rimligt att antaga, att större korsnäbbens förekomst inte bara styrs av granarnas frösättning utan även av tallarnas. Medan tallarnas kottfjäll är i grövsta laget för den mindre korsnäbben, så kan den större arten lättare rå på tallkottarna på grund av sin avsevärt kraftigare näbbkonstruktion.

Större korsnäbben lägger i regel sitt bo i en tall, någon gång i gran. Endast honan bygger boet. Äggläggningen sker vanligen ej fullt så tidigt som hos mindre korsnäbben, utan flertalet par börjar häcka i mars eller april. Större korsnäbbens föda utgörs huvudsakligen av barrträdens frön, dock ingår en hel del insekter i matsedeln när sådana finns tillgängliga.

Efter häckningen bildar större korsnäbben flockar på samma sätt som den mindre arten och stundom tillsammans med denna art. Invasioner av korsnäbb kan i våra trakter omfatta antingen båda dessa arter eller endast endera. Mindre korsnäbben brukar dominera starkt. Invasioner av enbart större korsnäbb förekommer men blir sällan eller aldrig individrika.

Bändelkorsnäbb

Bändelkorsnäbben är mindre och slankare än större och mindre korsnäbb och har dubbla vita vingband. Den adulta hanen är röd eller rosa och honan grön eller gul. Hanen har klarare röd färg än andra korsnäbbarters hanar.

Lockätet är svagare och ljusare än de andra korsnäbbarnas men det mest arttypiska lätet är ett nasalt, sprucket pipande, som brukar

beskrivas som lätet av en dämpad plasttrumpet.

Bändelkorsnäbben häckar i tajgans barrskogsbälte, från Finland över norra Asien till Alaska och Kanada. Den häckar sällsynt i Norge och ännu oregelbundnare i Sverige. Den är normalt stannfågel men uppträder vintertid regelbundet, i mindre omfattning i Sverige. Det förekommer också år med invasionsartade flyttningar söderut som uppträder om tillgången på föda minskar.

Utanför häckningssäsongen är den social och bildar flockar, ofta tillsammans med andra korsnäbbar. Liksom andra korsnäbbar använder den sin speciellt utformade näbb till att plocka frön ur kottar. Bändelkorsnäbben är specialiserad på lärkträdens frön. Den äter även frön från andra barrträd som olika gran- och tallarter, och frön från rönnbär.

En sommar för cirka 25 år sedan såg jag en stor flock (cirka 25 stycken) bändelkorsnäbbar i fjällbjörkskogen utanför Kiruna. Detta år var det enorma mängder björkmätarlarver som i stort sett kalätigt de knotiga fjällbjörkarna. Det var tydligt att korsnäbbarna kalasade på de enorma mängderna larver som fanns den sommaren.

Källor

Fageln.se
Wikipedia

Stenöorn

Myrspov. Foto Lars G Lindström.

Stenöorn utanför Söderhamn är Hälsinglands bästa lokal för vadare. Både vår och höst rastar stora mängder vadare på sin väg till häcknings- och övervintringsplatser. För att skydda fågellivet är det under tiden 1 april - 31 augusti endast tillåtet att besöka den markerade stigen och fågeltornet. Från den första september är det tillåtet att ströva fritt och vid lågt vattenstånd kan man vandra ut på de stora sand- och gyttjeströnderna som bildas när vattnet drar sig undan. Då kan man komma, om man går lugnt och försiktigt, vadarna otroligt nära. Det kan rasta flera hundra vadare samtidigt, flest kärrsnäppor och större strandpipare, men även myrspovar och flera arktiska vadare som spovsnäppa, sandlöpare, kustsnäppa, småsnäppa och kustpipare. Det är otroligt fascinerande att stå bara ett par meter ifrån dem utan att de blir störda och flyger iväg. Här kommer en bildkavalkad på vadare som Christer Astby och undertecknad tog under et några besök på Stenöorn under första halvan av september.

Ovan myrspov, nedan spovsnäppa. Foto Christer Astby.

Ovan småsnäppa. Foto till vänster Lars G Lindström till höger Christer Astby. Nedan till vänster kustsnäppa, till höger större strandpipare. Foto Lars G Lindström.

Ovan myrspov sedan kustpipare. Foto Lars G Lindström

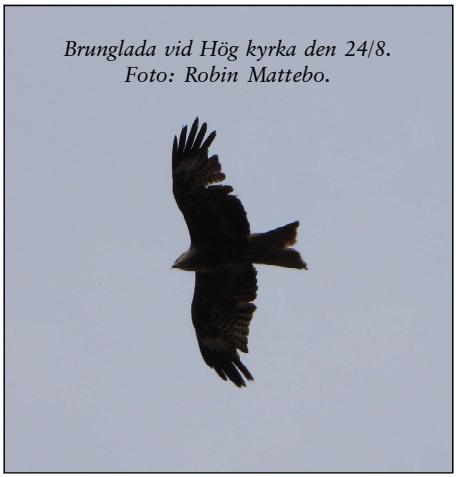

Brunglada vid Hög kyrka den 24/8. Foto: Robin Mattebo.

Intressanta observationer

HÖSTEN BLEV INTE LIKA RIK PÅ INTRESSANTA observationer som våren men det sågs ändå en del lite ovanliga arter.

Brun glada sågs vid flera tillfällen vid Finflo och jordbruksmarkerna bort mot Hög. Det var åtminstone en individ men kan ha varit flera. En fågel sågs flera dagar i sträck i slutet av augusti.

Flera observationer av **svart rödstjärt gjordes.** En vid Köpmanberget i mitten av augusti och den fågeln stannade kvar i en dryg månad. En annan upptäcktes vid Baldra, Hög i mitten av september och slutligen en vid Edsta, Hög redan den 10/8.

En **rödstrupig piplärka** flög förbi Tunasjön i slutet av augusti. En **mindre flugsnappare** upptäcktes på Jättholmarna den 9/9 och en ung **fjällabb** sträckte förbi Bergön i mitten av september.

Tre observationer av **dvärgsparv gjordes också.** Johan Södercrantz hade en överflygande vid Hölick den 22/9 och Johan Myhrer hittade en rastande fågel vid Jättendalssjön den 4/10 och en till den vid reningsverket i Jättendal den 5/11.

Brunsångaren på Styggharet, Jättholmarna 4/10 2021. Foto: Johan Myhrer.

Den 4/10 hittade också Johan Myhrer en rastande **brunsångare** på Styggharet, Jättholmarna. Det blev en favorit i repris då Johan även förra året hittade en brunsångare.

Svart rödstjärt vid Köpmanberget. Foto: Lars G Lindström.

Elva **skäggmesar** rastade kort vid Hårte den 1/11. Även dessa upptäckta av Johan Myhrer.

Slutligen sågs en **härfågel** vid Längsterbodarna, Bergsjö den 11/10.

Skäggmes vid Hjälstaviken, Uppland. Foto: Lars G Lindström.

Kungsfågel

Kungsfåglar vid fyren, Hölick i oktober 2021
Foto: Christer Astby och Lars G Lindström.

Tajgablåstjärt från Öland. Foto: Lillian Silfverduk

Tajgablåstjärt från Öland. Foto: Yvonne Johansson

Blandade bilder från medlemmar

Tallbit som flugit mot ett fönster men kvicknade till och flög sedan iväg oskadad. Foto: Anders Fransson, Grophamre, Ljusdal.

Program

Vår - Sommar 2022

På grund av den just nu (början av januari) stora smittspridningen så kan vi inte ha några innemöten i januari och februari.

Årsmöte 5/4

Efter att ha ställt in årsmötet 2021 planerar vi nu att kunna genomföra ett detta år. Plats är ännu inte bestämt. Skulle det visa sig att smittspridningen fortfarande är hög så får vi vara ute. Sedvanliga årsmötesförhandlingar och fika och förhoppningsvis bildvisning. Lokal se hemsidan *hfk.name*

Tisdagsexkursioner

De populära och ofta välbesökta tisdagsexkursionerna startar i år den 12/4. Vi planerar att ha sex stycken (12/4, 19/4, 26/4, 3/5, 10/5 och 17/5). Samling som vanligt vid Lillfjärdens utfodringsplats klockan 17.30. Se hemsidan vilka som leder de olika exkursionerna.

Besök HFK:s hemsida. hfk.name

Fågelskådningens dag 7/5

Vi planerar att ha någon exkursion på fågelskådningens dag den 7/5 men vad är i skrivandes stund inte klart. För mer information se hemsidan.

Gran

Ett besök på Gran under andra halvan av maj är aldrig fel. Begränsat antal platser. Se hemsidan under våren för mer information.

Nattsångarexkursion 10/6

Tid: 21.30
Samling: Lillfjärden
Ansvarig: Mats Axbrink, 070-608 99 14

Vadare, Stenö 10/8

Vi åker till Stenö i Söderhamns kommun. Förhoppningsvis en exkursion där vi kan se flera arter av rastande arktiska vadare. Samling Lillfjärdens utfodringsplats 17.30. För mer information se hemsidan.

Studie främjandet

Rubinnäktergal

Den rubinnäktergal som upptäcktes i ett villaområde i Vargön, Vänersborg i mitten av november var förra årets största fågelhändelse i Sverige. Folk från hela Sverige vallfärdade dit för att se den vackra och extremt ovanliga fågeln (andra fyndet i Sverige, det första var en fågel som uppehöll sig i ett fabriksområde i Skoghall ett par dagar och som bara ett mycket begränsat antal personer fick chansen att se).

Den häckar i Sibirien österut till Japan och övervintrar i sydostasien (Myanmar, Thailand, Vietnam och Filipinerna) så den hade verkligen flugit fel. I början av januari är den fortfarande kvar på samma plats. Arten är insektsätare och för att den skall överleva lägger man ut mjölmaskar och maggots som den ivrigt slukar.

Vid årsskiftet åkte jag ner till Göteborg för att hjälpa min dotter att flytta och då passade jag på att åka till Vargön för att beskåda den vackra rubinen. Med hjälp av spårvagn, Västtåg, buss och en kort promenad tog jag mig till villaområdet och fick under de två timmar jag var där se fågeln födosöka fem gånger, varje gång ett par minuter. Sedan flög den in i en tuja och var då mycket svår att upptäcka.